

WYJAŚNIENIA DOTYCZĄCE DZIAŁANIA

3.1 ROZWÓJ OZE – PROJEKTY PARASOŁOWE

I. Informacja w zakresie mocy instalowanej jednostki OZE.

Realizacja działań w ramach odnawialnych źródeł energii (OZE) dzielona jest między Regionalne Programy Operacyjne (RPO) a Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) w oparciu o moc instalowanej elektrowni / jednostki. Wskazana demarkacja odnosi się do mocy instalowanej jednostki OZE, czyli pojedynczej instalacji (wyodrębnionego zespołu urządzeń służących do wytwarzania energii i wyprowadzania mocy, przyłączonych w jednym miejscu przyłączenia).

Przykład:

W ramach jednego projektu realizowanych jest 500 instalacji fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej 5 kWe każda, łączna moc w projekcie to 2,5 MWe. Taki projekt kwalifikuje się do wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020, gdyż pojedyncza instalacja nie przekracza limitu mocy wynikającego z demarkacji. Natomiast, w przypadku, gdy jedna z instalacji OZE wchodząca w skład projektu przekroczy określony w demarkacji limit, to całość projektu kwalifikować się będzie do programu krajowego, pod warunkiem, że dany beneficjent będzie uprawniony do otrzymania dofinansowania z POIiŚ.

Powyższe stanowisko zostało potwierdzone przez Ministerstwo Rozwoju w piśmie z dnia 22 grudnia 2016 r. ([link do pisma](#)) i odnosi się do konkursu parasolowego, konkursu ogólnego oraz konkursu dedykowanego dla MOF w ramach działania 3.1 Rozwój OZE.

II. Czy w projekcie parasolowym zamówienie powinno dotyczyć „robót budowlanych” czy „dostawy z montażem”?

W przypadku projektów parasolowych, których przedmiotem są instalacje OZE realizowane na potrzeby gospodarstw domowych mamy do czynienia ze specyficzną sytuacją:

- urządzenia OZE montowane są na stałe w budynku i stanowią element instalacji budowlanych obiektu,
- prawo budowlane, dla urządzeń, które będą przedmiotem projektów parasolowych najczęściej nie będzie wymagało zgłoszenia ani pozwolenia na budowę,
- wartość urządzenia z reguły będzie większa od wartości robocizny związanej z jego zamontowaniem.

Powoduje to uzasadnione wątpliwości, co do określenia przedmiotu zamówienia (roboty budowlane czy dostawa z montażem), co z kolei ma kluczowe znaczenie dla zastosowania prawidłowej procedury udzielania zamówień publicznych. Prawidłowe określenie przedmiotu zamówienia, między innymi ze względu na odmienne limity wartości zamówienia dla robót budowlanych i dostaw, może mieć wpływ np. na obowiązek publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

W związku z powyższym tutaj Urząd zwrócił się do Urzędu Zamówień Publicznych z prośbą o jednoznaczne rozstrzygnięcie i wskazanie właściwej procedury zamówień. Po uzyskaniu odpowiedzi zostanie ona opublikowana na stronie rpo.podkarpackie.pl.

Niezależnie od powyższego, w przypadku projektów parasolowych w działaniu 3.1 Rozwój OZE, bez względu na formę zamówienia (roboty czy dostawy), do wniosku należy załączyć dokumentację techniczną (opis), która powinna zawierać elementy określone w *Instrukcji przygotowania załączników*:

- załącznik nr 7 - dokumentacja techniczna – ramowa specyfikacja urządzeń dla całego projektu lub
- załącznik nr 8 - program funkcjonalno-użytkowy.

Dla urządzeń OZE w ramach projektów parasolowych, co do zasady, nie należy opracowywać specyfikacji dostaw.

III. Jak będzie weryfikowane ubóstwo energetyczne poszczególnych mieszkańców, jakie zaświadczenia trzeba będzie dostarczyć na dzień składania wniosku lub też w późniejszym terminie?

Kryterium **Liczba gospodarstw domowych** premiuje projekty, których realizacja skutkować będzie jak największą liczbą gospodarstw domowych, w których zainstalowane będą mikroźródła OZE oraz projekty, w których OZE zostanie zainstalowane w gospodarstwach dotkniętych problemem ubóstwa energetycznego.

Definicje i wzór do obliczeń w zakresie ww. kryterium znajdują się w załączniku nr 8 do Regulaminu konkursu pn. *Kryteria merytoryczne wyboru projektów*.

W projektach parasolowych wnioskodawca musi zapewnić, że kwalifikacja ostatecznych odbiorców wsparcia nastąpi w drodze otwartej i niedyskryminującej procedury.

Instytucja Zarządzająca nie wymaga przedkładania dodatkowych dokumentów spełniających przedmiotowe kryterium na etapie składania wniosku o dofinansowanie. Ocena dokonywana będzie na podstawie informacji zawartych w załączniku nr 2 do wniosku pn. *Specyfikacja dotycząca kryteriów oceny merytorycznej jakościowej projektu*.

Wnioskodawca wykazując w projekcie, iż co najmniej 10 % liczby gospodarstw domowych, w których zainstalowane będzie OZE w ramach projektu, dotknięta jest problemem ubóstwa energetycznego, musi posiadać dokumenty (zaświadczenia/ oświadczenia/ informacje z MOPS/ GOPS z danej Gminy) potwierdzające (umożliwiające zweryfikowanie) prawidłowość umieszczonych zapisów w przedmiotowym kryterium (wg stanu na dzień składania wniosku o dofinansowanie).

Ponadto należy jednak podkreślić, iż Beneficjent podpisując umowę o dofinansowanie zobowiązuje się m.in. do:

- realizacji projektu w oparciu o wniosek o dofinansowanie wraz z jego załącznikami stanowiącymi załącznik do umowy. Instytucja Zarządzająca może rozwiązać Umowę bez wypowiedzenia, jeżeli beneficjent nie wywiązuje się z obowiązków nałożonych na niego w umowie, realizuje projekt w sposób niezgodny z umową. Wówczas beneficjent jest zobowiązany do zwrotu całości otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczanymi od dnia przekazania dofinansowania.
- przedstawiania na żądanie Instytucji Zarządzającej wszelkich dokumentów, informacji i wyjaśnień związanych z realizacją projektu w wyznaczonym przez nią terminie;
- współpracy, w trakcie realizacji projektu oraz w okresie jego trwałości, z Instytucją Zarządzającą oraz podmiotami upoważnionymi przez Instytucję do przeprowadzenia ewaluacji, poprzez udostępnianie każdorazowo na wniosek tych podmiotów dokumentów i informacji na temat realizacji projektu we wskazanych zakresach i terminach, jak również do udziału w wywiadach, ankietach oraz badaniach ewaluacyjnych przeprowadzanych innymi metodami badawczymi;

- beneficjent jest obowiązany poddać się kontroli oraz audytowi w zakresie prawidłowości realizacji projektu przeprowadzanych przez Instytucję Zarządzającą, Instytucję Audytową, Komisję Europejską, Europejski Trybunał Obrachunkowy oraz inne instytucje uprawnione do przeprowadzenia kontroli lub audytów na podstawie odrębnych przepisów lub upoważnień.

IV. Czy do złożonego wniosku o dofinansowanie należy dołączyć umowę na udostępnienie gminie, przez właściciela gospodarstwa domowego, powierzchni pod instalację?

Do wniosku o dofinansowanie projektu parasolowego nie załącza się oświadczenia o prawie do dysponowania nieruchomościami ani umów zawartych pomiędzy wnioskodawcą a odbiorcą ostatecznym.

V. Informacja dotycząca kotłów instalowanych w ramach działania 3.1 Rozwój OZE - projekty parasolowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

1. W obszarach przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 (norma dobową) możliwe jest dofinansowanie wyłącznie kotłów klasy 5 z automatycznym podajnikiem.

Zgodnie z zapisami SZOOP w ramach RPO WP 2014 – 2020 nie przewiduje się wsparcia w zakresie instalacji wykorzystujących biomasę zlokalizowanych na obszarach gmin, na których, zgodnie z programem naprawczym ochrony powietrza, występują przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 (norma dobową). Wyłączenie nie dotyczy urządzeń (kotłów) na biomasę klasy 5 według normy PN EN 303-5:2012 dotyczącej sprawności cieplnej i granicznych wartości emisji zanieczyszczeń kotłów grzewczych na paliwa stałe wyłącznie z automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 500kW lub kotłów na biomasę o mocy ponad 500kW przy zapewnieniu wartości emisji zanieczyszczeń na poziomie nie większym niż wynikający z normy PN EN 303 - 5:2012.

Montowane kotły muszą spełniać warunki ww. normy bez konieczności zastosowania dodatkowych filtrów (np. elektrofiltrów w kominie). Zgodność z normą powinna być potwierdzona certyfikatem wydanym przez uprawnioną jednostkę.

2. Poza obszarami, gdzie występują przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 (norma dobową) możliwy jest montaż kotłów na biomasę, które nie spełniają wymogów klasy 5, pod niżej wskazanymi warunkami:

- instalacje spalające biomasę powinny spełniać wymogi określone w dyrektywie (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania od momentu oddania do użytkowania danej instalacji;
- montowane kotły nie mogą posiadać tzw. awaryjnego rusztu ani możliwości jego montażu;
- kotły zgazowujące biomasę (bez automatycznego podawania paliwa) są dopuszczone do realizacji w ramach RPO WP tylko poza obszarami przekroczeń pyłu PM10 (norma dobową).

3. Działanie 3.1 Rozwój OZE ma na celu wspieranie inwestycji dotyczących energii odnawialnej, a więc w przypadku kotłów, muszą być one zasilane paliwem odnawialnym – biomasą.

Zgodnie z *Wytycznymi Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2020 w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach RPO WP 2014 - 2020 (EFRR)* stanowiącymi załącznik do Uchwały Nr 227/4589/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 25 października 2016 r. montowane kotły powinny uniemożliwiać stosowanie paliwa (biomasy) innego niż

przewidziane przez producenta, na przykład: powinny być wyposażone w automatyczne podajniki biomasy (np. ślimakowe) i palnik retortowy. Nie powinny posiadać drugiego tzw. awaryjnego paleniska, które mogłoby być wykorzystane do spalania paliwa innego niż biomasa.

4. Graniczne wartości emisji kotłów, zgodnie ze wskazaną w SZOOP normą EN 303-5:2012 „Kotły grzewcze na paliwa stałe z ręcznym i automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 500 kW Terminologia, wymagania, badania i oznakowanie”, są następujące:

Załadunek	Paliwo	Nominalna moc cieplna	Graniczne wartości emisji								
			CO			OGC			Pył		
			mg/m ³ at 10% O ₂								
			kW	klasa	klasa	klasa	klasa	klasa	klasa	klasa	klasa
	3	4	5	3	4	5	3	4	5		
ręczny	biopaliwa	0-50	5 000	1200	700	150	50	30	150	75	60
		50-150	2 500			100			150		
		150-500	1 200			100			150		
	kopalne	0-50	5 000			150			125		
		50-150	2 500			100			125		
		150-500	1 200			100			125		
automat.	biopaliwa	0-50	3 000	1000	500	100	30	20	150	60	40
		50-150	2 500			80			150		
		150-500	1 200			80			150		
	kopalne	0-50	3 000			100			125		
		50-150	2 500			80			125		
		150-500	1 200			80			125		

5. Czynniki wpływającymi na emisję zanieczyszczeń w kotłach na biomase są na przykład:
- sprawność kotła (im wyższa sprawność tym kocioł emituje mniej zanieczyszczeń),
 - automatyczne czyszczenie rusztu (ręczne wymaga zaangażowania użytkownika, co może być trudne do wykonania w praktyce),
 - zapłon automatyczny,
 - zastosowanie sondy Lambda lub innych urządzeń pomiarowych, które kontrolują przebieg procesu spalania, skład chemiczny spalin, rodzaj stosowanego paliwa, pełne spalanie wsadu itd.,
 - brak „awaryjnego” rusztu,
 - zastosowanie zasobnika buforowego,
 - izolacja termiczna kotła i rurociągów przyłączeniowych (zmniejszenie strat energii).

VI. Czy w „projekcie parasolowym” mogą brać udział mieszkańcy, których budynki nie zostały jeszcze oddane do użytku?

Zgodnie z Regulaminem konkursu realizacja zgłoszonych do konkursu projektów w ramach ww. działania powinna zostać zakończona (złożony wniosek o płatność końcową) w terminie **do końca grudnia 2018 r.** Tym samym realizacja projektu w budynkach, które będą dopiero oddane do użytkowania nie jest wskazana.

Należy podkreślić, iż projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy wdrożeniowej, oznacza przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji. Tym samym, wskazując określoną datę zakończenia realizacji projektu, powinna ona oznaczać osiągnięcie wskaźników produktu. Każdy z wybranych wskaźników produktu musi być przez beneficjenta monitorowany i potwierdzony, stosowną, zadeklarowaną w studium wykonalności, dokumentacją. Osiągnięcie wskaźników produktu powinno zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową. Opóźnienie oddania budynku do użytkowania przez odbiorcę ostatecznego może więc zagrozić osiągnięciu celów dla całego projektu.

Podsumowując, IZ przestrzega przed ryzykiem opóźnień i brakiem osiągnięcia celów projektu. Należy podkreślić, iż ostatecznie to gmina – wnioskodawca określa wymogi wyboru ostatecznych beneficjentów.